

GEOGRAFENS TESTAMENTE – EUROPA AVSNITT 5

Av: John Oskarsson och Jimmy Jansson

Glöm inte rita ut färdvägen på klassens gemensamma väggharta (eller din egen karta) under resans gång!

Sjöledes (med båt över havet) tar sig våra vänner Mortensen och Esmé till Storbritannien. Där tar de nya tag för att försöka lösa gåtan och rädda Holger ur Svarta solens klor.

1. Storbritannien består egentligen av fyra större områden. Vilka är de fyra olika delarna?

2. Markera de geografiska begreppen udde, kust, sund, vik och bukt på kartan.

3. Du har redan tidigare arbetat med gradnätet. På ett liknande sätt är jorden även indelad i tidszoner. Precis som med gradnätets longituder utgår man även här från platsen Greenwich i London (*Greenwich Mean Time, GMT*). Ett modernare sätt och som är mer vanligt idag, är att istället utgå från hela tidszonen där London ligger (*Central European Time, CET*).

- Om klockan är 16:45 i London, vad är då klockan i St Petersburg?
- Om klockan är 10:30 i Stockholm, vad är då klockan på Azorerna?
- Longituderna går i räta linjer från pol till pol, men det gör inte tidslinjerna. Varför är det så?
- Titta tillsammans på till exempel Google Earth och se var det är dag respektive natt, på jorden just nu. Rita eller gör en enkel modell som visar vad det är som gör att det är dag eller natt.

4. Tidvatten är ett spännande fenomen som syns över hela jorden.

- Vad är tidvatten? Förklara vad det är som orsakar fenomenet tidvatten.
- Vad innebär ebb och flod?
- Var någonstans i Europa är skillnaderna i tidvattnet som störst?

Extrauppgift

Alldeles i inledningen av avsnittet när Mortensen och Esmé färdas över Nordsjön är musiken vi hör en sång som skrevs i mitten av 1700-talet för att fira att George I besteg tronen i Storbritannien. Så här går texten: *Rule Britannia, Britannia rule the waves* och den handlar om när Storbritannien - eller det Brittiska samväldet/imperiet - var världens ledande nation på många områden. Allt ifrån en militär och ekonomisk stormakt till en teknisk, industriell och vetenskaplig.

- Än idag kan du se tecken på Storbritanniens tidigare dominans i världen på vissa länders flaggor. Hur kan du se det? Vilka är länderna?
- Det finns fortfarande ett antal länder som har Storbritanniens drottning Elizabeth II som statschef. Vilka länder är det?
- Läs hela texten till *Rule Britannia* tillsammans. Kan ni översätta någon del av den?

5. GEOGRAFISKA BEGREPP

- udde
- kust
- sund
- vik
- bukt

